

Un clàssic del surrealisme al sud del país

Als seus 72 anys, la corporació municipal d'Elx ha decidit dedicar una exposició antològica al pintor il·licità Sixto Marco, el qual ha estat notícia en els últims mesos per haver-se proposat enrajolar les façanes d'una església d'Elx amb ceràmiques que representen motius de la Festa.

Antoni Parada/Biel Sansano

«Sóc un surrealista que està entre el Bosco, Brueghel i Chagall».

Impressiona visitar l'estudi d'aquest bohemí irreparable, que als seus 72 anys mai no se'n va a dormir si abans no «ha gitat» tota la colla d'amics, trenta o quaranta anys més joves que ell. Durant anys i panys, Sixto Marco ha estat l'òliba que ha tancat, ja en les hores del nou dia, els bars on arrambar-se i els últims taulells de guàrdia d'Elx. I potser, al matí següent havia de fer de sant Joan en la Festa d'Elx, perquè durant vint-i-cinc anys hi ha fet de cantor.

La seua obra pictòrica és coneguda relativament, però, potser, això tampoc no li importa massa. Li agrada dir que sense les palmeres i la llum d'Elx es posa malalt, que només pot viure a Elx. Per tant, la seua obra pictòrica s'havia de fer a Elx. A cap lloc més.

«... Home, cal aclarir que sí que vaig anar una vegada a una escola de pintura, a l'Escola Municipal de Dibuix que dirigia don Marià Anton, tindria jo vuit o deu anys. El primer dia de començar el curs, don Marià tenia l'acadèmia plena i va dir que allí sobrava gent, i que un dels que sobaven era jo.

Anècdotes a banda, el fet cert és que jo era fill únic i podria haver-me iniciat en el camí dels estudis, però com els meus pares eren simples assalariats i jo no tenia gens de ganes d'estudiar, prompte vaig començar a treballar en diverses coses perquè sempre anava canviant. A més, jo sempre he tingut una salut molt magra, tota la meua vida he patit de pleura i he estat operat diverses vegades per aquest motiu.

—¿Quins són els seus projectes actuals?

—En tinc molts en la ment. Sempre me'n sobren. En primer lloc, continuar amb la meua obra pictòrica, poder seguir fent el Museu d'Escultura a l'Aire Lliure, el projecte del Museu de la Indústria, que es faça el Museu de Paleontologia, en el qual he col·laborat econòmicament i moralment, i també el projecte de l'església del Sagrat Cor

—En tinc molts en la ment. Sempre me'n sobren. En primer lloc, continuar amb la meua obra pictòrica, poder seguir fent el Museu d'Escultura a l'Aire Lliure, el projecte del Museu de la Indústria, que es faça el Museu de Paleontologia, en el qual he col·laborat econòmicament i moralment, i també el projecte de l'església del Sagrat Cor

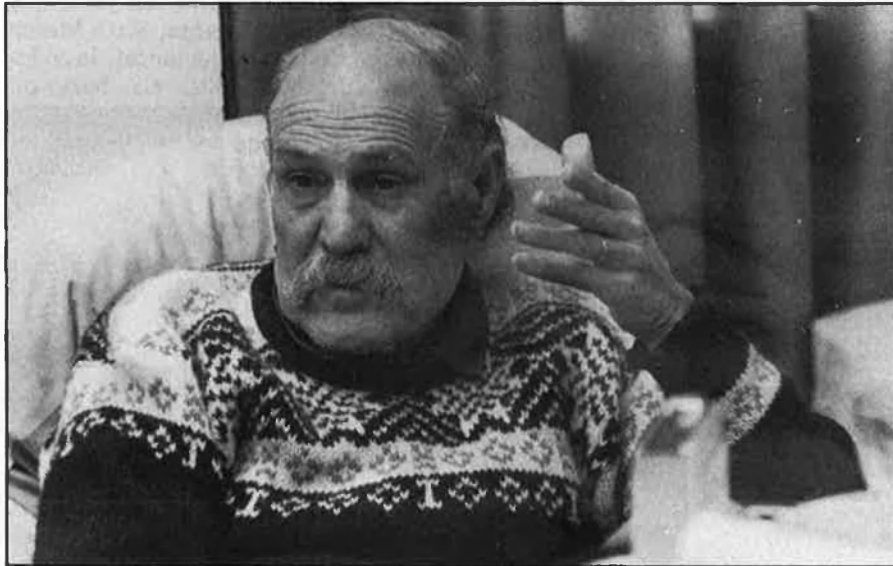

de Jesús, del qual he acabat ja la maqueta.

Si en vols més, en tinc més, però aquests són els més immediats.

—*Sembla que de tots els que ha esmentat, el que més passions i més polèmiques ha creat és el de l'església del Sagrat Cor. ¿Em podria explicar en què consisteix exactament?*

—Es tracta de recobrir les façanes

JOAQUIN DE HARO

«Jo em sent valencià fins als collons».

d'aquesta església —en l'actualitat completament nues i llises—, amb rajoles de ceràmica que representaran motius de la Festa d'Elx dissenyats per mi. Jo ja tinc acabada la maqueta de la façana de la porta major i ara treballo en la resta de l'edifici. El primer que cal fer és crear una escola de ceràmica per anar fent les primeres proves amb fang, i en aquest sentit ja fa temps que presentarem una petició formal a l'ajuntament; la resposta ha estat afirmativa. Ara cal concretar tots els detalls.

—*¿Com va nàixer aquesta idea?*

—Jo fa més de vint anys que per anar al meu estudi, cada vesprada, passe per davant de l'església. Per un costat o per l'altre però sempre hi passe, i d'aquesta manera és un tema que he anat pensant i definint a través dels anys, i especialment després d'haver treballat en un mural de fang que férem entre Arcadi Blasco, Albert Agulló i jo per a un edifici al carrer de Miguel Hernández. Vaig anar unint idees i vaig anar prenent notes i apunts d'allò que volia fer. Un dia que Arcadi era a Elx li ho vaig exposar i immediatament em va encoratjar a tirar endavant el projecte. D'altra banda, ho vaig comentar a Marisol Pérez, la ceramista, i a alguna gent més i tots digueren que això cal fer-ho, això cal fer-ho, i en això estem les tres persones que bàsi-

cament treballem en tot aquest emboïllat, dos ceramistes, Arcadi Blasco i Marisol Pérez, i jo. Però, a més de nosaltres, hi ha tot un munt de gent que ens dóna suport i que vol col·laborar-hi en la forma que siga. La resposta per part del poble d'Elx ha estat magnífica.

—*Vostè després de diverses exposicions individuals, viatja per Europa en*

una mena de pelegrinació per tots els museus imaginables. Segons vostè mateix, és l'únic moment en què ha après pintura. Però, ja en l'any 1969, amb altres pintors locals, funda un grup pictòric que ha tingut molta transcendència, el Grup d'Elx.

—Sobre l'any 1962 jo vaig tenir un èxit molt gran a Barcelona. Allò m'obrí moltes portes i vaig exposar també a Alacant. Llavors, una colla de gent, Tomàs Almela, Albert Agulló, Pola, Galiana..., pensàrem de formar un grup i exposar. Però aquella exposició no tenia sentit i el grup es va desintegrar el 1966. Més endavant, cap al 1968 o 69, Albert Castejón, Coll i jo ens plantejàrem de nou el tema de formar un grup pictòric i fundàrem el Grup d'Elx.

—*Exactament, ¿què els unia?*

—Em pense que l'objectivitat de l'home, el problema de l'home en l'època que estàvem vivint. Nosaltres lluitàvem per la llibertat de l'home intentant no perdre cadascú la seua personalitat, era com si disparàrem cada un de nosaltres de manera diferent però a la mateixa diana.

—*Sembla que la realització més important del grup, en la seua projecció social i independentment de l'obra pictòrica, ha estat el Museu d'Art Contemporani, del qual vostè és director des de la seua fundació.*

—No exactament. Nosaltres, com a grup, hem fet un munt de coses i n'hem intentat moltes més. Una d'elles, i que té una importància cabdal en la història d'Elx i de la seua comarca, és l'Escola de Pintura de l'Hort del Xocolater, que es va fer a proposta de Jaume Brotons —de la CEAM— però que som nosaltres els que donem forma i contingut a la idea. I ja són més de 15 anys els que duem ensenyant a pintar tots aquells il·licitans que es passen per l'Hort del Xocolater.

El que passa és que, potser, és més vistós i més important el Museu d'Art Contemporani que es fundà l'any 1980 amb l'esforç de tots nosaltres. Podria millorar-se'n el funcionament intern, la projecció externa, etc., però si no hi ha diners, els nostres polítics sabran per què. D'altra banda, també podria ampliar-se i si no s'ha fet ja, és per un problema notarial.

—*¿Amb quin pressupost compta?*

—Doncs, encara que coste de creure, hem estat dos anys sense un duro i tot perquè l'ajuntament deia que no hi havia pressupost, i ara no tinc ganes de parlar de polítics concrets. La Diputació provincial hi ha contribuït escassament i la Generalitat valenciana ens ha donat el suport que ha considerat convenient. El museu funciona condicionat pel pressupost. En l'actualitat només hi ha un funcionari per atendre'l i en farien falta tres.

—*¿Vostè definiria la seua pintura com de surrealista?*

—Jo sóc surrealista, això és més clar que l'aigua. Sóc un surrealista que està entre el Bosco, Brueghel i Chagall. Aquests tres surrealistes i jo estem en una mateixa dimensió. Jo faig servir, com ells, la mateixa mentalitat, però des del meu món últim, des de la meua particularitat.

—*Parle'm de la seua etapa de la microcòsmica.*

—La microcòsmica és un gran pas en la història de l'art. No sé si la història em farà justícia algun dia, però, la microcòsmica, amb la meua pintura, acaba per ser ja una natura morta, és un quadre perquè a l'eixida del cubisme les meues llavors de gira-sol són una galàxia; també els cacaus, els tramussos, les avellanes, les castanyes, les nous, l'arròs. Tot això és ací i és un món. Ni Picasso ni Déu, ¡sóc jo! És clar que jo vinc d'una herència clàssica, però el meu clàssicisme és nou, és molt difícil ser clàssic en totes aquestes dimensions.

—*¿Vostè se sent espanyol?*

—Jo em sent valencià fins als collons. □